

မင်းချမ်းမွန်၏ အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်းများမှ အတွေးနှင့်အရေး

ရည်ရည်လဲ့ဟန်^၁

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် "မင်းချမ်းမွန်၏အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်းများမှ အတွေးနှင့်အရေး"ကို လေ့လာ တင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် မင်းချမ်းမွန်၏ ၂၀၁၈ ခုနှစ် အမျိုးသား စာပေဆုရ "သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ" ရသအက်ဆေးစုစည်းမှုစာအုပ်မှ "ဘဝ၏အချိန်ကာလ သစ်တော၌" ရသစာတမ်းနှင့် "သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ" ရသစာတမ်း(၂)ပုဒ်ကို အလေ့လာခံ အဖြစ် သတ်မှတ်လေ့လာပါသည်။ စာရေးသူ၏ထူးခြားသော အတွေးအမြင်များကို စာဖတ်သူ၌ ခံစားမှုနှင့် ဘဝအသိရရှိစေရန်ရေးဖွဲ့ရာတွင် ရည်ရွယ်ချက်ကို ပုံပေါ်လာစေရန် ရေးသားတင်ပြထားမှုများမှတစ်ဆင့် ရသစာတမ်း၏အနှစ်သာရနှင့် အခန်းကဏ္ဍကို ဖော်ထုတ်တင်ပြထားပါသည်။ ဤစာတမ်းပါ အချက်အလက်များသည် ရသစာတမ်းများမှ အတွေးနှင့်အရေးကို လေ့လာလိုသူများအတွက် အထောက် အကူ ပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ - ဘဝ၊ နေခြင်း၊ သေခြင်း၊ အတွေး၊ အရေး။

၁။ နိဒါန်း

အက်ဆေး(ခေါ်) ရသစာတမ်းသည် ကမ္ဘာ့စာပေလောကတွင် ၁၆ ရာစု၊ ၁၅၈၀ ခုနှစ်မှစတင်ခဲ့ ရာ နှစ်ပေါင်း ၄၅၀ နီးပါးရှိခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ မြန်မာ့စာပေလောကတွင် ၂၀ ရာစု၊ ၁၉၂၈ ခုနှစ်မှ စတင်ခဲ့ရာ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ နီးပါးခန့်ရှိခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ မြန်မာအက်ဆေး(ခေါ်) ရသစာတမ်းသည် ခေတ်ကာလ အခြေအနေနှင့် ပေါင်းစပ်၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခဲ့သည်။ သက္ကရာဇ် ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှစတင်၍ အမျိုးသား စာပေဆုတွင် သီးခြားစာပေ ဘာသာရပ်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်၍ ဆုချီးမြှင့်သည်အထိ အခိုင်အမာ နေရာရလာခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ရသစာတမ်းသည် ရသစာပေအဖွဲ့တစ်ရပ်ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ မင်းချမ်းမွန်သည် ၂၀၁၈ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်းတွင် မိမိ၏နှလုံးသားထဲမှ ရင်ဖွင့်သံ ရသများကို မည်သို့တွေးမြင်ခံစား၍ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ စာဖတ်သူ၌ နှစ်သက်ခြင်းရသနှင့်အတူ မည်ကဲ့သို့သော ဘဝအသိအမြင်၊ လောကအသိအမြင်များရစေသည်ဆိုသော ရသစာတမ်း၏ အခန်း ကဏ္ဍနှင့် အနှစ်သာရကို လေ့လာတင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁။ ၁။ သုတေသနရည်ရွယ်ချက်

ဤသုတေသနမှတစ်ဆင့် ရသစာတမ်းရေးသားသူတို့သည် ရသစာတမ်းများတွင်ရှိသော အတွေး ၏သဘော၊ အရေး၏အတတ်ပညာတို့ကို သိမြင်လာပြီး ဘဝရှင်သန်ရပ်တည်ရေးအတွက် ကောင်းမွန် သောခံယူချက်များဖြင့် လောကကိုအကျိုးပြုသော ရသစာတမ်းကောင်း များဖန်တီးတင်ပြ အလှဆင် နိုင်ကြသူများ ဖြစ်လာစေလိုပါသည်။ ရသစာတမ်းကို ခံစားသူ၊ စာဖတ်သူတို့သည်လည်း ရသစာတမ်း ၏သဘောသဘာဝနှင့် အနှစ်သာရကိုသိရှိနားလည်လာပြီးလျှင် နှစ်သက်ခြင်းရသနှင့်အတူ ဘဝအသိကို ဆင်ခြင်မိလာစေလိုပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် အနာဂတ်မြန်မာစာပေလောကတွင် ရသစာတမ်း၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပိုမိုကျယ်ပြန့် ထွန်းကားလာစေလိုပါသည်။

^၁ မြန်မာစာဌာန၊ ဟင်္သာတတက္ကသိုလ်

၁၂။ သုတေသနမေးခွန်းနှင့်ပြဿနာ

မင်းချမ်းမွန်၏ အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်းများမှ အတွေးနှင့်အရေးကို သုတေသန ပြုရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါမေးခွန်းနှင့် ပြဿနာများကို ဆန်းစစ်တင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

- (၁) မင်းချမ်းမွန်၏အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်းများသည် ဝေဖန်ရေးအမြင်ကဲသော အရေးအဖွဲ့ များဖြစ်ပါသလား။
- (၂) မင်းချမ်းမွန်၏ အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်းများသည် စာပေဝမ်းစာကြွယ်ဝမှု ရှိပါသလား။
- (၃) မင်းချမ်းမွန်သည် မည့်သည့်အတွေးအကြံများကို အာရုံပြု၍အတွေးအမြင်တစ်ရပ်ကို ဆင်ခြင်မိ လေ့ရှိသနည်း။
- (၄) မင်းချမ်းမွန်သည် မိမိ၏အတွေးအမြင်တစ်ရပ်ကို ခိုင်မာအောင် ရသစာတမ်းတွင် မည့်သည့် အတတ်ပညာတို့နှင့် ဖန်တီးရေးဖွဲ့လေ့ရှိသနည်း။

စသည့်မေးခွန်းများနှင့်အတူ (၁) ရသစာတမ်း၏အဆုံးတွင် စာဖတ်သူ၌ နှစ်သက်ခြင်းရသနှင့်အတူ ဘဝ အသိကို ဆင်ခြင်မိလာစေမှု ရှိ၊ မရှိ၊ (၂) မင်းချမ်းမွန်၏ အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်းများသည် ရသစာတမ်းပီသမှု ရှိ၊ မရှိ၊ (၃) မိမိတင်ပြလိုသော အတွေးအမြင်ကို ဘဝ၏ဆင်ခြင်တုံတရားဆီသို့ ရောက်အောင် ရေးဖွဲ့တင်ပြနိုင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ စသည့် ပြဿနာများကို လေ့လာတင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၂။ သုတေသနခေါင်းစဉ်နှင့် သုတေသနပြဿနာဆက်စပ်မှုရှိပုံ

ရသစာတမ်း၏သဘောမှာ စာရေးသူ၏ ခံစားမှုအတွေးအမြင်ကို အလေးပေးရေးဖွဲ့ရသော စာမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူ၏ အတွေးထက်မြက်မှုသည် အဓိကကျသကဲ့သို့ အရေးအသားကောင်းမွန်မှု သည်လည်း ပဓာနကျပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ မင်းချမ်းမွန်သည် ရသစာတမ်းများကို ရေးသားရာတွင် မိမိ တင်ပြလိုသော အတွေးအမြင်ကို ဘဝအတွက် ဆင်ခြင်တုံတရားဆီသို့ ရောက်အောင်မည်သို့ ရေးဖွဲ့ တင်ပြနိုင်သည်ဆိုခြင်းမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်သည့်အတွက် သုတေသနခေါင်းစဉ်နှင့် သုတေသန ပြဿနာ ဆက်စပ်မှုရှိနေပါသည်။

၂။ စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ဤစာတမ်းကို ပြုစုရန်အတွက် ရှေးဦးစွာ မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)၊ မြဇင်တို့ရေးသားသော "စာတမ်းငယ် စာတမ်းများ(ပထမတွဲ)"၊ ကျော်အောင်နှင့်တက္ကသိုလ်ဝင်းမွန်တို့ ရေးသားသော "စာတမ်း ငယ်စာတမ်းများ(ဒုတိယတွဲ)"တို့ကို ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်များထဲမှ စာတမ်းငယ်(ခေါ်) ရသစာတမ်း၏သဘောသာဘဝ၊ ရသစာတမ်း၏ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအစဉ်၊ ရသစာတမ်း၏ သွင်ပြင် လက္ခဏာရပ်များ၊ ရသစာတမ်းအမျိုးအစားများကို လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ဇေယျ၏ "ရသစာတမ်းများ"၊ ဇော်ဂျီနှင့် စာရေးသူကိုးဦးပါဝင်သည့် "ကံ့ကော်မြိုင် စာတမ်း"၊ မြသန်းတင့်၏ "နိုင်ငံတကာ ရသ စာတမ်းများ(ပထမအုပ်)နှင့် (ဒုတိယအုပ်)" စသည် တို့ကိုလေ့လာဖတ်ရှုခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်များထဲမှ မြန်မာရသစာတမ်း၏ သဘောသဘာဝများနှင့် နိုင်ငံတကာရသစာတမ်း၏ သဘောသဘာဝ တို့ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ရသစာတမ်းဖန်တီးမှု အတတ်ပညာနှင့် ပညာရပ်နယ်ပယ်အတွက် ဇော်ဂျီ၏ "ရသစာပေ အဖွင့်နှင့်နိဒါန်း"၊ မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)၏"ရေးဟန်ပညာနိဒါန်း"နှင့်"ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသသင်ကြားရေး"၊

ဒဂုန်တာရာ၏ "စာပေသဘောတရား၊ စာပေဝေဖန်ရေး၊ စာပေလှုပ်ရှားမှု"၊ ဇော်ဇော်အောင်၏ "စာပေသဘောတရားနှင့် စာပေဝေဖန်ရေးအခြေခံကျမ်း"များကို ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်များမှ ရသစာပေ၏သဘောသဘာဝ၊ စကားပြေကောင်း၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများနှင့်နှုန်းစံများ၊ ရေးဟန်ပညာ၏သဘောများနှင့်အတူ စာပေကိုဝေဖန် ဆန်းစစ်ရာတွင် အသုံးပြုသောနည်းနာများ၊ ဝေဖန်ရေးသဘောတရားများကို မှတ်သားရပါသည်။

မမိုးမြေ၏ "ဆရာဇော်ဂျီနှင့်ရသာစာတမ်းရှင်တို့၏ တွေးဟန်နှင့်ရေးဟန်များ"၊ ပါရဂူကျမ်းများဖြစ်သည့် မသွယ်သွယ်၏ "မြန်မာအက်ဆေး ၁၀၀ စာအုပ်မှ အတွေးနှင့်အရေး"၊ မသီတာဝင်း၏ "ရသစာတမ်းများ၏ အတွေးနှင့်အရေး (၁၉၄၈-၁၉၇၅)"၊ မဇင်မာယု၏ "ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းပါ ရသစာတမ်းများလေ့လာချက် (၁၉၆၅-၁၉၇၅)စသည်တို့ကို လေ့လာခဲ့ရာ ဤစာတမ်းပြုစုရန်အတွက် အထောက်အကူရခဲ့ပါသည်။ ဤစာတမ်း၏အလေ့လာခံဖြစ်သော မင်းချမ်းမွန်၏ "သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ" ရသအက်ဆေးစုစည်းမှု (၂၀၁၈-ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်း)နှင့်အတူ မင်းချမ်းမွန်၏ "သူ့ဆံပင်နှင့်ဆီပွင့်တွေနဲ့" ရုပ်ပုံလွှာအက်ဆေးများ၊ "ငုံနမ်းကြည့်ခဲ့ရသောအနုပညာဝါကျများ"၊ "ဘာတုန်းဟ... အက်ဆေး"၊ "အို...အသင်လောက၊ ထောင်ဝင်စာရုပ်ပုံလွှာအက်ဆေးများ"၊ "ကျွန်တော်နှင့် ကာလီဒါသခေါင်းလောင်း"စသည့် ရသစာတမ်းစာအုပ်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်များမှ မင်းချမ်းမွန်၏တွေးဟန်နှင့်ရေးဟန်တို့ကို လေ့လာထိတွေ့ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင် ဒေါက်တာခင်အေးနှင့် ဒေါက်တာအောင်မြင့်ဦးတို့၏ "သုတေသနအခြေခံ၊ သုတေသနပုံစံ" ၊ ဒေါက်တာအောင်မြင့်ဦး၏ "သုတေသနဟူသည်" စာအုပ်များကို လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်များကို လေ့လာခြင်းဖြင့် သုတေသန၏သဘောနှင့် သုတေသန၏တန်ဖိုးများကို ကောင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်လာပြီးလျှင် "မင်းချမ်းမွန်၏ အမျိုးသားစာပေ ဆုရရသစာတမ်းများမှ အတွေးနှင့်အရေး"ကို သုတေသနပြုရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင် ခဲ့ပါသည်။

၃။ နည်းနာ

ဤစာတမ်းကို သုတေသနပြုရာတွင် ပထမပိုင်းသည် မိမိသုတေသနပြုရာတွင် ချဉ်းကပ်ထားသည့် ပညာရပ်နယ်ပယ် (သို့မဟုတ်) ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သီအိုရီပိုင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယပိုင်းမှာ မိမိသုတေသနပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုထားသည့် သုတေသနနည်းနာဖြစ်ပါသည်။

၃၊ ၁။ ပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းနာ

ပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းနာအဖြစ် ရသစာတမ်းများ၏ သဘောသဘာဝများနှင့် ပတ်သက်၍ ပညာရှင်များ၏ ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် ပညာရှင်များ၏ရသစာတမ်းများ ဖန်တီးပုံနည်းနာများ၊ ရသစာတမ်းကို သုတေသနပြုခဲ့ကြသော ပါရဂူကျမ်းများကိုလေ့လာ၍ နည်းယူသွားမည်ဖြစ် ပါသည်။

၃၊ ၁၊ ၁။ ရသစာတမ်း၏သဘောသဘာဝ

အက်ဆေး(ခေါ်)ရသစာတမ်းသည် ၁၆ရာစုတွင်ဥရောပ၌ စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဟုမှတ်သားရပါသည်။ ၁၅၈၀-ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်စာရေးဆရာ မွန်တိန်း (Michel de Montaigne)က သူ၏ အတွေးအမြင်၊ ခံစားမှုများကိုစကားပြေဖြင့် ပေါ့ပေါ့ပါးပါးရေးသားထားသောစာအုပ်များ ကို အက်ဆေးဟု အမည်ပေးပြီးထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၅၉၇-ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၌ ဘေကွန် (Francis Bacon)က

အက်ဆေးဟူသော အမည်ကိုပင် အသုံးပြု၍သူ၏ အတွေးအမြင်များ ကိုရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးသည် နှောင်းခေတ်အက်ဆေးများ၏ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြများ ပင်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၂၈-ခုနှစ်၊ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်း (The World of Books) တွင် ကေသီဆိုသူက အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး (Joseph Addison)၏ အင်္ဂလိပ်အက်ဆေး တစ်ပုဒ်ကို မြန်မာမှုပြုထားသော အက်ဆေးတစ်ပုဒ်ကို စတင်ရေးသားခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

ထို့နောက် အစမ်းစာ၊ စာတမ်း၊ စာမွန်၊ စာတန်း၊ အက်ဆေး၊ စာတမ်းငယ်၊ ရသ စာတမ်းဟု သတ်မှတ် အမည်ပေးရေးသားခဲ့ကြသည်။ မြန်မာအက်ဆေး(ခေါ်)ရသစာတမ်း အရေးအသားသည် ခေတ်ကာလအခြေအနေနှင့်ပေါင်းစပ်၍ အခြေတည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခဲ့ရာ ၂၀၁၇-ခုနှစ်မှစ၍ အမျိုးသားစာပေဆုတွင် သီးခြားစာပေဘာသာရပ်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်၍ ဆုချီးမြှင့်သည်အထိ အခိုင်အမာနေရာရလာခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

အက်ဆေး(ခေါ်)ရသစာတမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဗြိတိန်နိကာစွယ်စုံကျမ်း (Encyclopaedia Britannica-vol.5.(1951) တွင်

"စာတမ်းငယ်ဟူသည် အကြောင်းအရာတစ်ခုကို လွယ်ကူပေါ့ပါးစွာ စကားပြေဖြင့် မတိုမရှည်ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသော အဖွဲ့မျိုးဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ စာရေးသူ၏စိတ်တွင် ထိတွေ့ခံစားရသည့်အတိုင်းသာ ရေးဖွဲ့သည်။" (P-716)

ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ဟက်ရီရှော့ (Harry Shaw) ၏ စာပေဝေါဟာရ အဘိဓာန် (Dictionary of Literary Terms- (1900) တွင်

"အဘော်တစ်ခုခု၊ အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ရပ်ကို ယေဘုယျအားဖြင့်အတွေးခေါ်ပါ။ အဓိပ္ပာယ်ပါ၊ စကားပြေဖြင့်ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသော ခပ်တိုတိုစာပေ အဖွဲ့။" (p-143)

ဟူ၍ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ဖော်ပြပါ အဆိုအမိန့်များအရ ရသစာတမ်းသည် မည်သည့် အကြောင်းအရာကိုမဆို အတွေးအခေါ်ပါ၊ အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ၊ လွယ်ကူပေါ့ပါးသော စကားပြေအရေးအသားဖြင့် ခပ်တိုတိုရေးသားရသော အရေးအဖွဲ့မျိုးဖြစ်သည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

ရသစာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာစာပေ ပညာရှင်တို့ကလည်း အမျိုးမျိုးတွေးမြင် ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ကံ့ကော်မြိုင်စာတမ်း၊ ၁၉၆၄ မိတ်ဆက်အမှာစာတွင် ဇော်ဂျီက

"အက်ဆေးခေါ်ထို မတိုမရှည်စာသည် စာဖတ်ပရိသတ်၌ နှစ်သက်မှုရသဖြစ် စေသင့်သည်။ ရသဖြစ်သည်နှင့်အတူတကွ ဘဝသို့မဟုတ်ပတ်ဝန်းကျင်အသိ အမြင်ကိုလည်း ဖြစ်စေသင့်သည်" (အမှာစာ)

ဟုဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

တက်တိုးကသူ၏ "အက်ဆေး" (ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း ၁၉၅၂)တွင်-

"အက်ဆေး၏ သဘောမှာ ကျစ်လျစ်သပ်ရပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဖွာလန်လန်၊ ပြတ်တဲရောက်တက်ရာရာအရေးအသားမျိုးသည် အက်ဆေး၏ ရန်သူကြီးပင်ဖြစ်သည်" (စာ- ၂၄)

ဟူ၍ သူ၏အမြင်ကို ဖော်ထုတ်ပြထားခဲ့သည်။

မြသန်းတင့်ကမူ နိုင်ငံတကာရသ စာတမ်းများ (ပထမအုပ်)(၂၀၁၇)တွင်
 "အက်ဆေးအရေးအဖွဲ့သည် ချစ်စရာအလွန်ကောင်းသော ဘဝအဖော်နှင့်တူပါသည်"
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "ပါရမီရှင်စာရေးဆရာမျိုးမှသာ အက်ဆေးကောင်း များကိုဖန်တီး
 နိုင်သည်" (အမှာစာ)

ဟူ၍လည်းကောင်း အက်ဆေး၏သဘောသဘာဝနှင့် အက်ဆေးရေးသူ၏ အရည်အသွေးကို သုံးသပ်
 တွေးမြင်ပြခဲ့ပါသည်။

မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)၏ စာတမ်းငယ်စာပေစာတမ်းများ (ပထမတွဲ)(၁၉၈၇)တွင်-
 "အခြားအရေးအဖွဲ့များတွင် ရေးဖွဲ့သည့်အကြောင်းအရာကို အားပြုလေ့ရှိပြီး စာတမ်း
 ငယ်တွင်မူရေးဖွဲ့သည့် အကြောင်းအရာထက် ထိုအကြောင်းအရာကို ပြောပြနေသည့်
 စာရေးသူနှင့်စာဖတ်သူတို့၏ စိတ်ချင်းတိုက်ရိုက်ထိတွေ့ ဆက်သွယ်မှုကို အားပြုသည်ဟု
 ဆိုနိုင်ကောင်းပါသည်။" (စာ- ၃၈)

ဟူ၍ စာတမ်းငယ်၏ ထူးခြားသော ဆက်သွယ်မှုသဘောကို တွေးမြင်ယူဆပြခဲ့ပါသည်။

မမိုးမြေက"ဆရာဇော်ဂျီနှင့်ရသစာတမ်းရှင်တို့၏ တွေးဟန်နှင့်ရေးဟန်များ" (၂၀၀၈) စာအုပ်တွင်
 ရသစာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍

"ရသစာတမ်း၏သဘောမှာ စာရေးသူသည် မိမိကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံ၊
 အကြားအမြင်တစ်ခုခုအပေါ်တွင်အခြေခံ၍ စာရေးဆရာ၏ခံစားမှုနှင့် အတွေးအမြင်ကို
 အလေးထားကာရေးဖွဲ့ထားသောစာမျိုးဖြစ်သည်"(စာ- ၂)

ဟူ၍ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ပညာရှင်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကို လေ့လာကြည့်လျှင် ရသ
 စာတမ်းဆိုသည်မှာ စာရေးသူ၏ ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သော လှပဆန်းသစ်သော အတွေးအမြင် တစ်ရပ်ကို ဝေဖန်
 ဆန်းစစ်ပြလျက် စာဖတ်သူ၌ နှစ်သက်ခြင်းရသနှင့်အတူ ဘဝအသိကိုရစေသော ရင်ဖွင့်သံစာပေ
 အဖွဲ့တစ်မျိုးဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

၃၊ ၁၊ ၂။ ရသစာတမ်းအမျိုးအစားများ

အက်ဆေး(ခေါ်)ရသစာတမ်း၏ နယ်ပယ်သည်ကျယ်ပြန့်သည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ပုံသဏ္ဌာန်
 ပိုင်းအရ ပုံစံသေ(formal)နှင့် ပုံစံရှင်(Informal)ဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲခြားထားပါသည်။ ပုံစံတကျ (သို့မဟုတ်)
 ပုံစံအသေရသစာတမ်း၏သဘောကို William Harmon က A Handbook to literature, 1996, P-197
 တွင်-

ပုံစံသေအက်ဆေးများ၏ အရည်အသွေးများတွင် တည်ကြည်လေးနက်သော
 ရည်ရွယ်ချက်၊ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်ယုတ္တိတန်မှု၊ အတွေးအမြင်ကို ဖွဲ့စည်းတင်ပြ
 နိုင်မှု၊ အလျားအနံကန့်သတ်မှုများပါဝင်သည်။

ဟုဆိုထားပါသည်။

ပုံစံရှင်အက်ဆေး၏သဘောမှာ စာရေးသူ၏ အတွေးအမြင်ကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် တင်ပြပြီး
 ရေးဟန်မှာလည်း ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနှင့် စာဖတ်သူတို့၏စိတ်ကို စည်းရုံးဆွဲဆောင် ရေးသားသော ပုံစံမျိုးဖြစ်

သည်။ ပုံစံအရှင်ရသစာတမ်း၏ သဘောကို Kathleen Morner နှင့် Ralph Rausch တို့က NTC's Dictionary of literary Terms, 1998, P-70 တွင်-

ပုံစံရှင် (သို့မဟုတ်) ပုံစံတကျမဟုတ်သော အက်ဆေးကို လူသိများသော အက်ဆေး Familiar Essay (သို့မဟုတ်) ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အက်ဆေး Personal Essay ဟုလည်းခေါ်သည်။ ယင်းအက်ဆေးမျိုးသည် စာရေးသူ၏ သဘောထားအမြင်ကို စမ်းသပ်တင်ပြရန် ရည်ရွယ်ရေးသားသည်။ သူ၏ရေးသားဟန်၊ လေသံမှာရွှင်မြူးဖွယ် ရင်းရင်းနှီးနှီး ပြောဆိုသည့်နယ်ဖြစ်ပြီး တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ ဖြစ်သော်လည်း နှစ်သက် ဖွယ်ဖြစ်သည်။

ဟုဆိုထားပါသည်။

ထို့အပြင် အက်ဆေးအမျိုးအစား ခွဲခြားပုံနှင့် ပတ်သက်၍ လော်ရီအီရိုစကီး (Laurie A, Rozokis) က The Complete Idiot's Guide to Creative Writing, 2004, P-9 တွင်-

အက်ဆေးကို ပုံစံသေအက်ဆေး သို့မဟုတ် ပုံစံရှင်အက်ဆေး၊ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာ အက်ဆေးနှင့် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာမဆန်သော အက်ဆေးဟူ၍ အက်ဆေး၏ ခေါင်းစဉ်နှင့်လေသံအရ အမျိုးအစားခွဲခြားနိုင်သည်။ အက်ဆေးကို ရည်ရွယ်ချက် အရ ဖွင့်ဆိုရှင်းပြအက်ဆေး၊ ကျိုးကြောင်းပြ အက်ဆေး၊ သရုပ်ဖော်အက်ဆေး၊ ဇာတ်ကြောင်းပြော အက်ဆေးဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားနိုင်သည်။ အက်ဆေးကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်းနှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး၊ ကောင်းကျိုးနှင့်ဆိုးကျိုးတို့ ပါဝင်လျက် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။

ဟုဆိုထားပါသည်။

အက်ဆေး(ခေါ်) ရသစာတမ်း အမျိုးအစားများနှင့်ပတ်သက်၍ အင်တာနက် အကိုးအကား၌-
ဖွင့်ဆိုရှင်းပြရသစာတမ်း (Expository essay)
သရုပ်ဖော်ရသစာတမ်း (Descriptive essay)
ဇာတ်ကြောင်းပြော ရသစာတမ်း (Narrative essay)
အဆိုအချေရသစာတမ်း (Argumentative essay) ဟူ၍ လေးမျိုးတွေ့ရပါသည်။

ဖွင့်ဆိုရှင်းပြရသစာတမ်း (Expository essay)

ဖွင့်ဆိုရှင်းပြ ရသစာတမ်းသည် အကြောင်းအရာတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြတ်သားသော ရှင်းလင်း ချက်ကိုပေးသည်။ ရသစာတမ်းခေါင်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကောင်းမွန်စွာဖွဲ့စည်းထားသော အမြင်တစ်ခုကို ပြဆိုခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။ အကြောင်းအရာတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ စာရေးသူ၏ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုနှင့် အချက်အလက်များကို စုစည်းဖော်ပြနိုင်မှုစွမ်းရည်ကိုဖော်ပြသည်။

သရုပ်ဖော်ရသစာတမ်း (Descriptive essay)

သရုပ်ဖော်ရသစာတမ်းသည် လူ့စရိုက်၊ လူ့သဘာဝ အကြောင်းအရာ၊ အဖြစ်အပျက်များနှင့် ခံစားမှုများကို အသေးစိတ်တင်ပြသည့် သဘောလက္ခဏာရှိသည်။ တင်ပြချက်များကို နှံ့စပ်စွာဆန်းစစ်ပြ

ရမည်။ အများအားဖြင့်ဖော်ပြလိုသော အကြောင်းအရာကို စကားလုံး ဂရုစိုက်ရွေးချယ်မှုနှင့် မြင်သာသော ဥပမာ၊ သာဓကများကို အသုံးပြုရန်ဖြစ်သည်။

ဇာတ်ကြောင်းပြောရသစာတမ်း (Narrative essay)

ဇာတ်ကြောင်းပြောရသစာတမ်းသည် မိမိတင်ပြလိုသောရှုထောင့်မှ အတွေ့အကြုံတစ်ခု အကြောင်းလည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဇာတ်ကြောင်းပြောရသစာတမ်းများသည်ဆွဲဆောင်မှုရှိသော၊ ကောင်းမွန်သော ဖွဲ့စည်းပုံနည်းလမ်းဖြင့် ဇာတ်ကြောင်းတစ်ခုတည်ဆောက်၍ စာရေးသူ၏ အရည်အသွေးကို ဖော်ပြသည်။ ၎င်းတို့သည် အခြားပညာရပ်ဆိုင်ရာအရေးအသားများထက် များစွာပို၍ ကိုယ်ပိုင်ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိကြသည်။

အဆိုအချေရသစာတမ်း (Argumentative essay)

အဆိုအချေရသစာတမ်းသည် စာရေးသူတင်ပြလိုသည့် သဘောထားအမြင်တစ်ရပ်ကို အခြေပြု၍ အငြင်းအခုံတစ်ခုကိုတင်ပြသည်။ ၎င်းသည် ခိုင်မာသောအကြောင်းအရာပေါ်တွင် ရှင်းလင်းစွာသတ်မှတ်ထားသော ရပ်တည်ချက်တစ်ခုလိုအပ်ပါသည်။ အထောက်အထားများ (ဥပမာ-အကိုးအကားများ)နှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုတို့ကို အသုံးပြု၍ စာဖတ်သူကို ဆွဲဆောင်ရန် ဖြစ်သည်။ အဆိုအချေရသစာတမ်းသည် သုတေသနပြုခြင်းနှင့် ခေါင်းစဉ်တစ်ခုတွင် စာရေးသူ၏ ကိုယ်ပိုင်ရပ်တည်ချက်၊ တင်ပြနိုင်စွမ်းကို စမ်းသပ်သည်။ စာတမ်းအများစုသည် ငြင်းခုံမှုတစ်မျိုးမျိုးပါဝင်နေသည်။ (Caulfield, J (2023, July, 23) <https://www.scribbr.com/academic-essay/essay-types/> ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ဖော်ပြပါ ဖွင့်ဆိုချက် များကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အက်ဆေး(ခေါ်) ရသစာတမ်းတစ်မျိုးစီတွင် ထူးခြားသော အရည်အသွေးများရှိနေသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ရသစာတမ်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသော စာပေလမ်းကြောင်းတွင်တွေ့ရသောထင်ရှားမြင်သာသည့် အမျိုးအစားများဟုလည်းဆိုနိုင်ပါသည်။

၃၊ ၂။ သုတေသနဆိုင်ရာနည်းနာ

ဤသုတေသနစာတမ်းသည် "အရည်အသွေးဆိုင်ရာသုတေသန" (Qualitative Research) နှင့် "အကဲဖြတ်သုတေသန" (Evaluation Research) အမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ ရသစာတမ်းများမှ အတွေးနှင့်အရေး ထူးခြားဆန်းသစ်မှုများ၊ ရသစာတမ်းကောင်းတို့တွင် ရှိအပ်သောသဘော လက္ခဏာရပ်များကို အင်တာနက်အကိုးအကားများနှင့်လည်းကောင်း၊ အတတ်ပညာများနှင့် လည်းကောင်း၊ ရသစကားပြေကောင်းတို့တွင်ရှိအပ်သော အရည်အသွေးနှုန်းစံများနှင့် လည်းကောင်း၊ ချိန်ထိုး၍ ဆန်းစစ်တင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၄။ မင်းချမ်းမွန်၏အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်းများမှအတွေးနှင့် အရေး

မင်းချမ်းမွန်၏ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်း "သစ်ရွက်ပေါ်က ပျားရည်စက်များ"တွင် စာရေးသူသည်မိမိ၏အတွေးအမြင်ခံစားမှုတို့ကို စာဖတ်သူတွေးမြင် ဆင်ခြင်မိစေရန် ရသစာတမ်း (၂၂)ပုဒ် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါရသစာတမ်းများထဲမှ "ဘဝ၏အချိန်ကာလ သစ်တော၌" ရသစာတမ်းနှင့် "သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ" ရသစာတမ်းနှစ်ပုဒ်ကို လေ့လာတင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၄၊ ၁။ ဘဝ၏အချိန်ကာလသစ်တော၌ ရသစာတမ်းမှအတွေး

"ဘဝ၏အချိန်ကာလသစ်တော၌" ရသစာတမ်းတွင် စာရေးသူကလူ့အဖြစ်ကို ရလာပြီးနောက် ဘဝထဲ၌နေခဲ့ကြသည်။ နေပြီးလျှင်သေကြရမည်။ အသေလှခဲ့ဖို့ရန်အတွက် အနေလှခဲ့ဖို့လွန်စွာ အရေးကြီးသည်။ မွန်မြတ်သန့်စင်သော အထက်တန်းကျကျ နေထိုင်ခြင်းဖြင့် နေထိုင်ခဲ့ခြင်းမဟုတ်ပါက သေခြင်း၏တံခါးဝတွင် မည်သူမှကြောင့်ကြကင်းစွာ ဖြတ်သန်း သွားနိုင်မည်မဟုတ်။ အကောင်းဆုံး နေနည်းသည် အကောင်းဆုံးသေနည်းဖြစ်သည်ဟူသော အတွေးအမြင်ကိုသိစေလိုခြင်းဖြစ်သည်။

နေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သေခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖန်တီး၍မရစေကောင်း၊ ငြိမ်းအေးရာကို သာရှာဖွေနေထိုင်သင့်ကြောင်းကို ကဗျာနှင့်ဦးစွာဖော်ပြထားသည်။ စာရေးသူ တို့သည်လည်း ဘဝကို ဖြတ်သန်းနေခဲ့ရင်း တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက်ဧရာက ထုထောင်းဖွဲ့ခြေလျက် ရှိပုံကိုတွေးမြင် ပြထားသည်။

မိမိ၏အတွေးအမြင်ကို ပို၍ခိုင်မာစေရန် ဓမ္မပဒမှပြဆိုချက်နှင့်ထပ်ဆင့် ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

"နွားကျောင်းသားသည် နှင်တံဖြင့် နွားတို့ကိုစားကျက်သို့ မောင်းနှင်သကဲ့သို့ ဤအတူ အိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သေခြင်းသည်လည်းကောင်း သတ္တဝါတို့၏ အသက်ကို

မောင်းနှင်ကုန်၏" (မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ- ၅၆)

ဟူ၍ ဘဝဟူသောခန္ဓာရလာသည်နှင့် အိုခြင်း၊ နာခြင်းနှင့်သေခြင်းတို့သည် သတ္တဝါတို့၏ အသက်ကို မောင်းနှင်လျက်ရှိကြောင်း အကိုးအထောက် ခိုင်မာစွာပြခဲ့သည်။ မိမိအနေနှင့် သွားလိုသည်ဖြစ်စေ၊ မသွားလိုသည်ဖြစ်စေဘဝသည် သွားနေသည်သာဖြစ်ကြောင်း တွေးမြင်ပြထားသည်မှာ ဘဝ၏အိုခြင်း၊ နာခြင်းနှင့်သေခြင်းတို့ကို မေ့လျော့နေလေ့ရှိသော လူသားတို့အတွက် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် သတိပေး ချက်တစ်ခုဟုလည်းဆိုနိုင်ပါသည်။ ထို့နောက် ဘဝ၏အချိန်ကာလသစ်တော၌ ကျင်လည် ရွေ့လျားရင်း လုံးပါးပါးခဲ့ကြတာ ဘယ်လောက် ကြာခဲ့ပြီလဲဟု အတွေးမျှင်တန်းပြသည်။

လူ့ဘဝဆိုသည်မှာ-

"ယူထားတာတွေပြန်ပေးဖို့နဲ့

ပေးထားတာတွေပြန်ရဖို့အတွက် ဘဝဖြစ်ရတာပါ။

တစ်နည်းအားဖြင့် ကံ၊ ကံ၏အကျိုးပေါ့"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ- ၅၈)

ဟူသော မန္တလေးသိန်းဇော်၏ ဘဝအပေါ် အမြင်ဒဿနကိုဖော်ပြလျက် မိမိ၏ ဆိုလိုရင်းကို ခိုင်မာအောင် ထပ်ဆင့်ပြဆိုသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကံကံ၏အကျိုးသာဖြစ်သည်။ ကောင်းတာလုပ်လျှင် ကောင်းတာ ရမည်ဆိုသောသဘောကို သေချာစွာသိမြင်စေလိုသည်။

ထို့နောက်တွင် မိမိအဓိကပြောလိုသော ဘဝအတွေးအမြင်ကို ကိုယ်တိုင် ရေးခဲ့ဖူး သော

"မလွဲမသွေ သေရမှာမို့

လူတိုင်း

သေနည်းကို သင်ရမှာပဲ

သေနည်းက အကောင်းဆုံးရှင်နည်းမဟုတ်လား

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြခဲ့တယ်"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ ၆၀)

ဟူသော ကဗျာကိုဖော်ပြလျက် မလွဲမသွေသေကြရမည်ဖြစ်၍ အသေလှခဲ့ဖို့ရန်အတွက် အနေလှခဲ့ဖို့ရန် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။ အနေလှခဲ့ဖို့ရန် မွန်မြတ်သန့်စင်သော၊ အထက်တန်းကျကျ နေထိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိပါမူ မည်သူမျှသေခြင်းတရား၏ တံခါးကိုကြောင့်ကြကင်းစွာ ဖြတ်သန်းနိုင်မည်မဟုတ်ဆိုသည့် အချက်ကို တွေးဆပြခဲ့သည်။ စာရေးသူ၏ တွေးဆချက်သည် သူ၏အဘိဓမ္မာလည်းဖြစ်ပြီး သူပြောလို သည့် အဓိကအချက်လည်းဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူသည် အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိတန်ဖိုးရှိရှိနေမှသာ အနေမြတ်မည်ဟူသော အတွေးကိုလည်း ဆက်၍ အတွေးမျှင်တန်းပြလျက် လူ့ဘဝမှထွက်ခွာမိ-

"လူ့အကျိုး၊ လောကအကျိုး ဘာတွေကို သယ်ပိုးခဲ့ပြီးပြီလဲ။ မိမိကြောင့် ကမ္ဘာကြီးက ဘယ်အလောက်အထိ ညစ်ညမ်းပြီး ပိုလေးခဲ့ပြီလဲ။ အမှိုက်ရှုပ်ခဲ့ပြီလဲ။ နည်းနည်းပါးပါး စဉ်းစားကြည့်ဖို့လိုပြီ"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်က ပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ- ၆၁)

ဟူ၍လည်းသုံးသပ်ပြခဲ့သည်။ လူတစ်ယောက်သည် အသက်ရှင်နေစဉ်ကာလအတွင်း မည်သို့ ပြုမူနေထိုင် မည်လဲဆိုသောအချက်မှာ သူ့ကိုယ်တိုင်ရွေးချယ်ခွင့်ရရှိပြီးသော အခွင့်အရေးဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခွင့်အရေး ကို ကောင်းစွာရွေးချယ်၍ ဘဝကိုကောင်းစွာ ကုန်ဆုံးစေလိုသော စေတနာကိုလည်း လင်းလက်စွာ တွေ့ရပါသည်။

နေခြင်းနှင့်သေခြင်းတို့ကြား၊ သေခြင်း၏နောက်ထားရှိ သင့်သောလူသား တစ်ယောက်၏ မြင့်မြတ်သောဖြစ်တည်မှုကို ခံစားမှု၊ အတွေ့အကြုံ၊ အမှတ်ရချက်တစ်ခုမှ အစဆွဲထုတ်လာ၍ အတွေး စဉ်နောက်သို့ခြေရာခံလျက် မိမိပြောလိုရာသို့ရောက်အောင် တည်ဆောက်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၄၊ ၂။ ဘဝ၏အချိန်ကာလသစ်တော၌ရသစာတမ်းမှအရေး

"ဘဝ၏အချိန်ကာလ သစ်တော၌" ရသစာတမ်းတွင် စာရေးသူသည်သေခြင်း၊ နေခြင်းတို့၏ သဘာဝကိုကဗျာများ၊ နိမိတ်ပုံအဖွဲ့ကောင်းများ ဝေဝေဆာဆာသုံး၍ ဖွင့်ဆိုရှင်းပြထားသည်။ ဘဝ ခရီးကိုဖြတ်သန်းရင်း အားအင်ချိနဲ့လျက် နုပျိုသန်စွမ်းမှုများကိုဧရာက အနိုင်ယူလာပုံကို-

"ဧရာကသန်သန်မာမာဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကိုတစ်ရက်ပြီးတစ်ရက် ထုထောင်းဖဲ့ခြေ လျက်ရှိလေသည်။" (မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ- ၅၆)

ဟူ၍ နုပျိုမှု၏ အားနည်းလာမှုနှင့် ဧရာ၏ အားကောင်းလာမှုကို "ဧရာက သန်သန်မာမာဖြင့်" ဟူသော စကားလုံးဖြင့် ထိတ်လန့်စရာဖြစ်လာအောင် ရေးပြသည်။ နုပျိုခြင်းကိုသာအလိုရှိ၍ နှစ်သက်မြတ်နိုး ကြသောလူသားတို့အတွက် ခြောက်ခြားဖွယ်ခံစားမှုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေပါသည်။ တစ်နေ့တစ်ခြား အိုမင်းလာခြင်းသည် မိမိ၏အလိုဆန္ဒမဟုတ်ပါဘဲ ဘဝ၏စေခိုင်းမှု တစ်ရပ်သာဖြစ်ပုံကိုလည်း-

"ဘဝဟူသော နွားကျောင်းသားသည် ကျွန်တော်တို့အား သူ၏နှင်တံကို မြှောက်ကာ၊ မြှောက်ကာဖြင့် အိုမင်းခြင်းတောအုပ်ကြီးထဲသို့ ချောတစ်ခါ ခြောက်တစ်လှည့် မောင်းသွင်းတာခံနေရပါသည်။"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ- ၅၆)

ဟူ၍ရေးသားခဲ့ပါသည်။ "နှင်တံကိုမြှောက်ကာ မြှောက်ကာ"၊ "ချောတစ်ခါ ခြောက်တစ်လှည့်"၊ "မောင်းသွင်းတာခံခဲ့ရ" ဟူသောစကားများသည် လွန်ဆန်၍မရနိုင်သောသဘောကို မြင်သာစေပါသည်။

စာရေးသူသည် မိမိ၏ဆိုလိုရင်းကို ရေးသားရာတွင် လှပသောနိမိတ်ပုံစကားလုံးများဖြင့် ရသစာတမ်း၏အလှကိုပေါ်လွင်စေသည်။ ဘဝခရီးကို ဖြတ်သန်းနေကြသော လူတို့ကို "အချိန်ကာလ သစ်တောကြီးထဲ တရွေ့ရွေ့ခရီးနှင့်နေကြသော ခရီးသည်များ" ဟူ၍ ဆန်းသစ်သောအတွေးကို နှစ်သက်ဖွယ် နိမိတ်ပုံဖြင့် လှလှပပရေးဖွဲ့ထားသည်။

"စာတမ်းငယ်မှန်လျှင် စာဖတ်သူကို အစမှအဆုံးတိုင် ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသော ဖတ်ချင်စဖွယ် အရေးအဖွဲ့မျိုးဖြစ်ရပါလိမ့်မည်။ နှစ်သက်မှုရသပေးစွမ်းနိုင်သော စာပေအဖွဲ့မျိုးမည်သည် ပုံသဏ္ဌာန်လှလှပပရှိရမည်မှာ သဘာဝပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဖတ်ချင် စဖွယ်ရှိရမည်မှာ သဘာဝပင်ဖြစ်ပါသည်။"(စာ- ၄၆)

ဟူ၍ မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)က"စာတမ်းငယ် စာပေစာတမ်းများ(ပထမတွဲ)" ၁၉၈၇တွင် ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ စာရေးသူသည် လူ့ဘဝခရီးတစ်လျှောက်တွင် မက်မောတွယ်တာစရာများ၊ အန္တရာယ်များတစ်လှည့်စီ ရောနှောနေသော လောက၏သဘောကို တွေးမြင်ပြရာတွင် စကားအသုံးအနှုန်းများကို သူ့နေရာနှင့်သူ အံဝင်ခွင်ကျထိမိလှပစွာ ရေးသားထားသည်မှာ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းလှသည်။

အမှည့်လွန်သစ်သီးတစ်လုံးလို အချိန်မရွေး ဖြုတ်ခနဲကြွေကျ သွားနိုင်သည့်ဘဝတွင် ဘဝတစ်ခုလုံးကို အဆုံးသတ်မည့် သေခြင်းတရားသည်မလွဲမသွေ ရောက်လာမည်သာဖြစ်သည်ကို-

"မကြာမီ

နှင်းတွေ ပျော်ဖို့

နွေရာသီဟာ ရောက်လာတော့မည်"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ- ၆၁)

ဟူ၍လှပစွာဖွဲ့ပြထားသည်မှာ ရသစာတမ်းတစ်ပုဒ်လုံးအတွက် သိမ်မွေ့သောအနားသတ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူသည် သေခြင်းနှင့်နေခြင်းကြား၊ သေခြင်း၏နောက်ဘဝတစ်ခုကို ဖြတ်သန်း ရာတွင် သတိပြုဆင်ခြင်စရာများကို ရေးသားရာ၌ အတွေးအမြင်တစ်ရပ်၊ အဆိုတစ်ရပ်ကို စာဖတ်သူ လက်ခံလာအောင် သာဓကများ၊ဥပမာများကို အများအပြား၊အလျှံအပယ်၊လှလှပပ သုံးစွဲ၍ဖွင့်ဆိုရှင်းပြရေးသားခဲ့သည်။

ဖြတ်သန်းနေကြရသော ဘဝခရီးတွင် "တွန်းတွန်းထိုးထိုး"၊ "တိုးတိုးတိုက်တိုက်"၊ "ဒရောသောပါး"၊ "ပျာယီးပျာယာ"၊ "ခြေကုန်လက်ပမ်းကျလုပြီ" ဟူသော အသုံးများဖြင့် ပင်ပန်းကြီးစွာ ရုန်းကန်ကြရသော ဘဝသည် ပုံပေါ်လာရသည်။ ထိုသို့ရုန်းကန်ရင်း ယိုယွင်းလာကြပုံကို "စစ်ပြီးခေတ် မော်တော်ကားတစ်စီးလို လှုပ်လီလှုပ်လဲ့" ဟူသော ဥပမာဖြင့် စစ်ကြောင့်ချိုးချိုးကျလုနီးပျက်စီးနေသော မော်တော်ကား၏အခြေအနေနှင့် မြင်သာအောင် သရုပ်ဖော်ရေးပြသည်။

စာဖတ်သူသည် စာရေးသူပြောပြသော ဘဝအပေါ်ခံစားမှု အတွေးအမြင်၊ အတွေ့ အကြုံတို့ကို မပင်မပန်းနားထောင်ရင်း၊ နှစ်သက်ကြည်နူးရင်းမှ ရသစာပေကောင်းသည်ဤသို့ ပါလားဟုလည်း

အလေးအနက် သဘောပေါက်လာစေနိုင်ပါသည်။ ရသစာတမ်းရေးသူက လေးနက်သော အကြောင်း အရာကို နားလည်သဘောပေါက်အောင်၊ ဖတ်ချင်စဖွယ်ကောင်းအောင် ချိုချိုလှလှကလေး ရေးပြနိုင်စွမ်း ရှိသည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ စာဖတ်သူအနေနှင့် အနေမလှ၊ အသေမလှခဲ့ပါမူ သံသရာအတွက် လှလိမ့်မည်မဟုတ်ဟူသော အတွေးမျှင်ကိုရလျက် အနေရောအသေပါလှရန် ဆင်ခြင်သတိနှင့် ပြင်ဆင် မိစေနိုင်သော ရသစာတမ်း တစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

၄၊ ၃။ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ ရသစာတမ်းမှ အတွေး

"သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ" ရသစာတမ်းတွင်ဘဝဆိုသည်မှာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကိုပင်ပမ်း ကြီးစွာထမ်းလျက် နေ့စဉ်ဖြတ်သန်းနေကြရပုံ၊ သံသရာထဲခရီးသွားရင်း အန္တရာယ်မျိုးစုံ ကြုံတွေ့နေ သည့်ကြားကပင် နှစ်သက်စရာအာရုံများနှင့်ကြုံရခိုက်၊ ခံစားမွေ့လျော်ရခိုက် တရွေ့ရွေ့ကုန်လွန်နေ သော အချိန်ကိုပင်မွေ့လျော့နေတတ်ကြသော လူ့သဘာဝကိုတွေးမြင် ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

ရသစာတမ်းအစတွင်-

"တစ်ကယ်တော့ ကျွန်တော်တို့သည် စိစိဖတ်စံနေရက်များကို ကျော်လွှား ဖြတ်သန်းရင်း တော်တော်အမောဖောက်ခဲ့ကြပြီ"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ ၂၂၅)

ဟူသောဝါကျဖြင့် အစပြုလျက် ဘဝဆိုသည်မှာ ကြီးစွာသောဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ထမ်းလျက် ပင်ပန်းကြီးစွာကုန်းရုန်းဖြတ်သန်းရပုံကို ဂရိပုံပြင်ထဲမှ စိစိဖတ်စံဘုရင်၏အဖြစ်နှင့် ဥပမာပေး ထားသည်။ ဇု(Zeus)နတ်မင်းကြီးကို မခန့်လေးစားလုပ်မိ၍ အပြစ်ပေးခံရသော စိစိဖတ်စံ (Sisyphus)ဘုရင်သည် ကြီးမားလေးလံသော ကျောက်တုံးကြီးကိုရွက်ပြီး တောင်ကုန်းပေါ် ကုန်းရုန်းတက်ခဲ့လိုက်၊ ကျောက်တုံး ကြီးကို တောင်အောက်လိုမ့်ချလိုက်နှင့် နေ့ရက်တိုင်းကို ပင်ပန်းကြီးစွာဖြတ်သန်းနေရသည် ဟုဆိုပါ သည်။ ထို့အတူ လူတို့သည်လည်းမနက်လင်းသည်နှင့် တာဝန်ဆိုသည့် ကျောက်တုံးကို ကိုယ်စီရွက်ကာ မိမိတို့နှင့်သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းခွင်ဆိုသည့် တောင်ကုန်းပေါ်သို့ ကုန်းရုန်းတက်ခဲ့ရပုံ၊ လုပ်ငန်းခွင်တွင် လည်း အသက်မပါသော စက်ရုပ်တစ်ရုပ်ကဲ့သို့ လှုပ်ရှားကြရပုံ၊ အသက်မဲ့သော ရယ်သံများနှင့်အတူ အဖိုးတန်လှပါ သည်ဆိုသော မိမိတို့၏ ဦးနှောက်အရည်အသွေးကိုလည်း ကြမ်းခင်းဈေးလောက်နှင့်ပင် ရောင်းချနေရင်း အိုမင်းခဲ့ကြရပုံ၊ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသောဘဝတွင် မျှော်လင့်ချက်မရှိ၊ ပိုက်ဆံမရှိ၊ ဘဝရှေ့ရေးအတွက် တိုးလုံးစာ မဆိုထားနှင့် လက်ရှိ မတ်တတ်စာအတွက်ပင် ခဲယဉ်းနေပုံ၊ သည်လိုနှင့် တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက် အသက်တွေကြီးလာခဲ့ပုံနှင့် နေ့စဉ်ဘဝကို သုံးသပ်ပြ ခဲ့သည်။

ရသစာတမ်း၏သဘောမှာ စာဖတ်သူတို့အား အတွေးသစ် အမြင်သစ်များကိုပေးရသည်။ ထို အတွေးသစ် အမြင်သစ်များကို နားလည်လက်ခံလာအောင် စည်းရုံးဆွဲဆောင်ရာ၌ ရသခံစားမှုမှ တစ်ဆင့် အတွေးအသိရခြင်း သဘောပါအောင်ရေးသားရပါသည်။ စာရေးသူသည် မိမိတွေးမြင်ပြလိုသော အဓိကဆိုလိုချက်ဆီသို့ မရောက်မီ အဆင့်ဆင့် စည်းရုံးတင်ပြရပါသည်။ မင်းချမ်းမွန်သည် ရုန်းကန် လှုပ်ရှားရင်းကုန်ဆုံးခဲ့ရသော လူ့ဘဝနေရက်များ အကြောင်းကို ဦးစွာတွေးပြသည်။ ထို့နောက်မှ "ဘဝ

ဆိုတာဘာလဲ.....။" ဟူ၍ ဘဝနှင့်ပတ်သက်သောအပိုင်းကို ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာကြီး လီယိုတော်လ် စတိုင်းဆိုခဲ့သော ကန္တာရထဲခရီးသွားတစ်ဦးနှင့်ဥပမာတင်စားပြခဲ့သည်။

ကန္တာရထဲခရီးသွားတစ်ဦးသည် နောက်ကသားရဲတိရိစ္ဆာန်ကြီးတစ်ကောင် လိုက်နေသည်ကို မြင်ရသဖြင့် သေရေးရှင်ရေးပြေးရင်း ရေတွင်းပျက်ကြီးတစ်ခုထဲ ဆင်းပုန်းသည်။ ရေတွင်းပျက်ကြီးထဲတွင် ပေါက်နေသော သစ်ခက်နွယ်ကိုခိုတွယ်လျက် ပုန်းနေရင်းက အပေါ်ဘက် ရေတွင်းဝဆီကြည့်လိုက်ရာ သားရဲကောင်က သွားဖြဲလျက် သူတက်လာမည့်အချိန်ကို စောင့်နေသည်။ ရေတွင်းပျက်အောက်တွင် မြွေနဂါးတွေက သူ့ကိုကိုက်ဝါးရန် ကြည့်နေကြသည်။ တက်မရ၊ ဆင်းမရဒုက္ခ အကြီးအကျယ် ရောက်နေ ချိန် တွယ်ဖက်ထားသည့် သစ်ခက်နွယ်ကို ကြွက်ဖြူ၊ ကြွက်မည်းတို့က ကိုက်ဖြတ်နေကြပြန်သည်။ ဤသို့သောအချိန်တွင် သစ်ခက်နွယ်၏ သစ်ရွက်ပေါ်သို့ပျားအုံတစ်ခုဆီမှ ချုံမြဲသော ပျားရည်စက်တွေက တစ်စက်ချင်းကျရောက်လျက်ရှိသည်ကို မြင်ရသောအခါ ခရီးသည်သည် သေဘေးကိုမေ့ကာ သစ်ရွက် ပေါ်ကပျားရည်စက်များကို မြိန်ရည်ရှက်ရည်လျက်နေလေသည်ဟု ရှုဆိုထားပါ သည်။

စာရေးသူ၏ အမြင်တွင်လည်း မိမိတို့၏ဘဝသည် အဆိုပါခရီးသည်နှင့်မကွာခြားပုံ၊ အန္တရာယ် ကြား မကြာမှီပြတ်ကျတော့မည့် သစ်ကိုင်းသစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်ကို တပ်မက်နေသကဲ့သို့ နှစ်သက်မြတ်နိုးရာရာကိုတပ်မက်ကြပုံ၊ မိမိလောဘဖြစ်သောအရာပေါ်တွင် ခံစားသာယာနေသည့် အတွက် ဘဝအတွက်နေရန် လက်ကျန်အချိန်ကိုပင် သတိမပြုမိနိုင်ကြပုံ၊ သတိပေးမည့်သူရှိလာသည့် အခါမှသတိရမိသော မိမိ၏ကိုယ်တွေ့နှင့်ဆက်စပ်ပြသည်။

မြဇင်က "စာတမ်းငယ်စာပေစာတမ်းများ (ပထမတွဲ)" ၁၉၈၇ တွင်-

"စာတမ်းငယ်ဆရာသည် အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့မနေ၊ စူးစမ်းသုံးသပ်သည့်ဉာဏ်ကို အရင်းခံလျက် ဝေဖန်တတ်သောအကြည့်ဖြင့် ဘဝကိုကြည့်ကြောင်း၊ သူများကိုကြည့်သည်ထက် မိမိ ကိုယ်ကိုကြည့်ကြောင်း၊ သူများကိုဝေဖန်သည်ထက်မိမိ ကိုယ်ကိုဝေဖန်ကြောင်း တွေ့ရ သည်။" (စာ ၁၁၈)

ဟုဆိုထားပါသည်။ သစ်ရွက်ပေါ်က ပျားရည်စက်များရသစာတမ်းတွင် မင်းချမ်းမွန်သည်

"ကျွန်တော့်အဖို့တော့ အချို့မြဲအတပ်မက်ဆုံး ပျားရည်တစ်စက်သည် စာကဗျာ အနုပညာ တို့ သိုမှီးရာ စာအုပ်စာပေဖြစ်ပါသည်။"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ ၂၂၇)

ဟူ၍မိမိဘဝကိုပင်ကြည့်၍ မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်ပြသည်။ တစ်နေ့တွင် စာရေးသူသည် စာအုပ်ရောင်းပွဲ တစ်ခုတွင် လိုအပ်သော၊ ဖတ်ချင်သော စာအုပ်များကိုဝယ်ရန် သဲကြီးမဲကြီး ရွေးချယ်နေစဉ် မိတ်ဆွေ ကိုချမ်းမင်းအိမ်၏ စကားတစ်ခွန်းကြောင့် တွေးစရာ၊ ဆင်ခြင်စရာတစ်သီ တစ်တန်းကြီးကို လှမ်းမြင် လိုက်ရပြီးလျှင် စကားနောက်တွင် ဆင်ခြင်စရာတရားပါသည်ဟု တွေးမြင်ပြထားသည်။ စာရေးသူ၏ အတွေးကို ကိုယ်တိုင်ဇာတ်ကြောင်းပြောဟန်ဖြင့် တင်ပြ ထားသည်။

လောကတွင် စိစစ်ဖတ်စုံနေရက်များကို ဖြတ်သန်းရင်း သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက် များကို တမ်းမက်ရင်းဖြင့် ဘဝအတွက် အချိန်မကျန်တော့သည်ကို မေ့လျော့နေမိကြသည့် အဖြစ်ကိုကိုယ်ပိုင် အသိဖြင့် ဆင်ခြင်မိလာစေသည်။ မင်းချမ်းမွန်သည် သစ်ရွက်ပေါ်က ပျားရည်စက်များ ရသစာတမ်းတွင်

မိမိ၏ဘဝအတွေးအကြံ၊ ခံစားမှုတို့နှင့်အတူ သူ၏ဆင်ခြင်မှုကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တွေးမြင်ပြဆိုခဲ့ပါသည်။ စာဖတ်သူသည် မိမိအတွေးအကြံနှင့်ညာဏ် အကျယ်အဝန်းအလျောက် ဆက်လက်ဆင်ခြင်ကြည့်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၄၊ ၄။ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ ရသစာတမ်းမှ အရေး

"သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ" ရသစာတမ်းတွင်စာရေးသူသည် ယုတ္တိနည်းကျကြောင်းကျိုး ဆက်စပ်ဖော်ပြသောနည်းဖြင့် မိမိဆိုလိုသောအာဘော် ရုပ်လုံးပေါ်လာသည့်တိုင်အောင် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ပုံဖော်၍ရေးသားထားသည့် ပုံစံသေအက်ဆေးဖြစ်သည်။ အထောက်အထား ခိုင်ခိုင်မာမာ တည်ဆောက်လျက်တစ်နည်း၊ ဆင်ခြင်မှုအစဉ်ကို ပြဆိုလျက်တစ်ဖုံ၊ နိဂုံးသို့ဆိုက်ရောက်သည့် တိုင်အောင် ပို့ဆောင်ရေးသားသည်။ ရသစာတမ်းအစတွင် အမှုကိစ္စတစ်ခုကို အမှတ်တမဲ့ကောက်ယူ ရွေးချယ်ကာ စကားပျိုး၊ စကားစလျက် မျှော်လင့်ချက်မဲ့စွာ ခက်ခဲပင်ပန်းနေကြသောဘဝများကို-

"ဘဝမှာ ခုံးဟောင်း ခုံးဟောင်းတွေနှင့် အိပ်မက်မရှိ။ မနက်ဖြန်မရှိ။ လက်ထဲ ပိုက်ဆံ ဆိုတာလည်းမရှိ။ တုံးလုံးစာမဆိုထားနှင့် မတ်တတ်စာအတွက်ပင် တော်တော် ယောက်ယက်ခတ်နေရသည်။" (မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ ၂၂၅)

ဟူ၍ ဝါကျတိုနှင့် ဝါကျလတ်များကိုသုံး၍ ထင်သာမြင်သာရေးပြသည်။

ဘဝဆိုသည်မှာ တော်စတိုင်းဆိုခဲ့သော ကန္တာရထဲခရီးသွားနှင့် မကွာခြားကြောင်း၊ ကန္တာရထဲ ခရီးသွားသူသည် သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်ကို တမ်းမက်သကဲ့သို့ပင် မိမိသည်လည်း စာပေ အနုပညာကို တမ်းမက်ရပုံကို-

"စာပေသားရဲတွင်းခေါ် စာအုပ်ပုံကြားထဲ ပိုးဟပ်တစ်ကောင်လို နေထိုင်ရတာကို မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်သည်။"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ စာ ၂၂၇)

"မည်သည့်စာစောင်ကိုမျှ မစွန့်လွှတ်၊ မပစ်ရက်။ အားလုံးကို အသည်းအသက်လို ချစ်ခင် စုံမက်သည်။"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ စာ ၂၂၇)

ဟူ၍မြင်သာအောင် ဥပမာများကိုထပ်ကာထပ်ကာပြ၍ ရေးဖွဲ့ပြသည်။ စာအုပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ မက်မက်မောမောရှိရပုံကို-

"လိုအပ်သော၊ ဖတ်ချင်သော စာအုပ်တွေကို ထိုးဖွေမွှေးနှောက်ကာ သဲကြီး၊ မဲကြီး ရွေးချယ် စုပုံနေခိုက်" (မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ စာ ၂၂၉)

ဟူ၍ စာအုပ်နှင့်ပတ်သက်သော မိမိ၏လောဘကို မြင်သာအောင်ရေးပြသည်။ လူ့သဘောကို မိမိအကြောင်းကို ပြောရင်းပြသွားပါသည်။

ရသစာတမ်းဟူသည် ခံစားမှု၊ အတွေးအကြံ၊ အမှတ်ရချက်တစ်ခုခုတို့မှ အစဆွဲထုတ် ထားသည့် အတွေးစဉ်နောက်သို့ ခြေရာခံ၍လိုက်ရတတ်ပါသည်။ မိမိပြောလိုရာသို့ရောက်အောင် တည်ဆောက်

ရပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ စာရေးသူသည် စာအုပ်အရောင်းပွဲတစ်ခုတွင် စာအုပ်ဝယ်နေစဉ် မိတ်ဆွေကို ချမ်းမင်းအိမ်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပုံ-

"ဒီလောက်စာအုပ်တွေ ဝယ်နေတာ ဖတ်ဖို့အချိန်အများကြီး ကျန်သေးတာပေါ့ လေ"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ စာ ၂၃၀)

ဟူသော ကိုချမ်းမင်းအိမ်၏ မေးပြော ပြောသော စကားတို့ကို ချိတ်ဆက်ဖော်ပြလျက် မိမိရရှိ ခဲ့သော အတွေးအမြင်ကို-

"ကျွန်တော်တွေသွားသည်။"

"အချိန်တွေအများကြီး ကျန်သေးတာပေါ့လေ.....ဟူသောစကား။"

"စကားနောက်မှာ တရားပါသည်ဟုထင်သည်။"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ ၂၃၀)

ဟူသော ဝါကျတို့များဖြင့် ရေးဖွဲ့ပြသည်။ ထို့အပြင်-

"ဘဝမှာ နောက်ထပ်နေစရာအချိန် ဘယ်လောက်များ ကျန်တော့လို့လဲ" (မင်းချမ်းမွန်၊

သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ ၂၃၀)

ဟူသော အမေးဝါကျဖြင့် ကျန်ရှိသော ဘဝ၏ အချိန်ကာလအချိန်များကို သတိပြုမိလာစေ သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ဘဝတွင်နောက်ထပ် နေရန်အချိန်မကျန်တော့သော်လည်း စာရေးသူ သည် နောက်ထပ် ဖတ်ချင်သည့် စာအုပ်တွေကို တမ်းမက်နေသေးသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိမိသည် တော်လှန်တိုင်းပြောသော-

"ကြွက်ဖြူနှင့်ကြွက်မည်းတို့၏ ကိုက်ဖြတ်မှုကြောင့် မကြာမီပြတ်ကျတော့မည့် သစ်ကိုင်း သစ်ရွက်ပေါ်က ပျားရည်စက်ကို ငမ်းငမ်းမက်မက်လျက် ချင်နေတုန်းလားဆိုသည်ကို အပြန်လမ်းတစ်လျှောက်လုံး တွေးဆဆင်ခြင်မိနေပါသည်။ ကျေးဇူးတင်လိုက်တာ ကိုချမ်းမင်းအိမ်"

(မင်းချမ်းမွန်၊ သစ်ကိုင်းပေါ်က ပျားရည်စက်များ၊ ၂၀၁၈၊ စာ ၂၃၀)

ဟူသောအရေးဖြင့် မိမိ၏မေ့လျော့နေမှုအတွက် သတိရှိစွာသတိပြုမိ၍ သတိပေးခဲ့သော မိတ်ဆွေအား ကျေးဇူးတင်မိပုံကို"ကျေးဇူးတင်လိုက်တာ ကိုချမ်းမင်းအိမ်" ဟူသောအဆုံး သတ်ဝါကျတို့လေးဖြင့် ဖော်ပြသည်။ စာကိုဖတ်နေရသော်လည်း မိတ်ဆွေအပေါ်အမှန် တကယ်ချစ်ခင်စိတ်၊ ကျေးဇူးတင်ရသော ခံစားချက်နှင့် လေသံပေါ်လွင်နေသောအရေးလည်း ဖြစ်ပါသည်။

သုံးသပ်ချက်

အက်ဆေး(ခေါ်) ရသစာတမ်းအဖွဲ့ဆိုသည်မှာ တွေးတောဆင်ခြင်မှု လွှမ်းမိုးနေရမည်။ တွေးတောဆင်ခြင်မှုသည်သာ အက်ဆေးတစ်ပုဒ်၏ အသက်ဝိညာဉ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ရသ စာတမ်းရေးသူသည် တွေးတောဆင်ခြင်မှုကိုအားယူ၍ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သုံးကာ ဘဝ၏ဖြစ်ရပ်များကို ဆင်ခြင်သည်။ ထိုဆင်ခြင်မှုမှတစ်ဆင့် ဘဝကိုအနက်ဖွင့်သည်။ ဘဝကိုဝေဖန်သည်။ လေးစားဖွယ်သော စာမျိုးဖြစ်ရန်အားထုတ်သည်။ "လေးစားအပ်သောစာမျိုး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် စာရေးသူတွင် ကလောင်စွမ်းရည်ရှိရန်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးအတွေ့အကြုံရှိရန်လည်းကောင်း လိုအပ်သည်"

ဟူ၍ "ရသစာပေအဖွင့်" စာအုပ်၊ ၁၉၆၃၊ စာ-၃၈တွင် ဇော်ဂျီကဆိုခဲ့ပါသည်။ မင်းချမ်းမွန်သည် လေးစားအပ်သော စာမျိုးရေးနိုင်သော ရသစာတမ်းဆရာတစ်ဦးဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

"ဘဝ၏ အချိန်ကာလသစ်တော၌" ရသစာတမ်းတွင် လူ့ဘဝကိုရလာပြီးနောက် မလွဲမသွေ သေရမည်သာဖြစ်သည်။ မိမိ၏သေဆုံးချိန်တွင်လှပသောပုံရိပ်တစ်ခု ကျန်ခဲ့ရန်အတွက် အသက်ရှင် နေထိုင်ချိန်တွင် လှပသောပုံရိပ်များဖြင့် မွန်မြတ်သန့်စင်စွာ နေထိုင်ရန်လိုအပ်သည်။ အကောင်းဆုံးသော သေနည်းဖြင့် ဘဝ၏နောက်ဆုံးအချိန်ကို အဆုံးသတ်နိုင်ဖို့ရာ အကောင်းဆုံးသောနေနည်းဖြင့် နေထိုင် သွားကြဖို့သာဖြစ်သည်။ ဘဝ၏အချိန် ကာလသစ်တော၌ဖြတ်သန်းသွားသည်၏ အဆုံး၌ ကြောင့်ကြ ကင်းစွာရှိစေလိုသော စေတနာဖြင့်တွေးမြင်ဝေဖန်ပြခဲ့သည်။ ရသစာတမ်း၏အဆုံးတွင် စာဖတ်သူသည် ရှောင်လွှဲမရသော သေခြင်းတရားအတွက် အကောင်းဆုံးသောနေနည်းကို ပြင်ဆင်ရန် လိုသည်ဟူသော အတွေးအမြင်၊ ဘဝအတွက် အသိတစ်ခုလင်းလက်သွားခြင်းနှင့်အတူ စိတ်၏အေးငြိမ်း ရာ သန္တရသ ကို ခံစားမိရပါသည်။

"သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ" ရသစာတမ်းတွင် ဘဝ၏ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို ထမ်းပိုး ဖြတ်သန်းရင်း သာယာမှုများကို တမ်းမက်ရင်း ဘဝအတွက် အချိန်မကျန်တော့သည်ကို မေ့လျော့နေမိ ကြသည့်အဖြစ်ကို သာဓကများတစ်ခုပြီးတစ်ခုပြလျက် သာဓကတိုင်းတွင် စာရေးသူ၏ အတွေးအမြင်ဖြင့် ချိတ်ဆက်ပြထားသည်မှာ ထူးခြားသည်။ ပင်ပန်းကြီးစွာ ဖြတ်သန်းနေရသော ဘဝ၊ အန္တရာယ်များက လက်တစ်ကမ်းတွင် ရှိနေသည်ဆိုသော အသိက ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့မှုတည်းဟူသော ဘာသာနာကရသ၊ မိမိ၏ဘဝလက်ကျန်ကို မေ့လျော့နေခြင်းနှင့် မသေတော့မည့်လူကဲ့သို့ ပြုမူနေမှုများသည် ဘဝ အပေါ်လိုချင် တက်မက်နေမှု၊ လောဘ၏ ပုံရိပ်များဖြစ်၍ ပြီးချင်စရာ ဟာသရသနှင့်အတူ သနားစရာ ကောင်းသည့်အဖြစ် ကရုဏာရသကိုပါ အာရုံ၌ပီပြင်လာစေပါသည်။ စာဖတ်သူသည် ရသစာတမ်းကို ဖတ်ရှုပြီးနောက် ဆင်ခြင်တုံတရားကိုလည်း တစ်ဆက်တည်း ရရှိလိုက်ပါသည်။

လူတိုင်းလူတိုင်းတွင် ဘဝအတွေ့အကြုံနှင့် ခံစားမှုအတွေ့အကြုံဟူ၍ ရှိတတ်ပါသည်။ အက်ဆေး (ခေါ်)ရသစာတမ်း တစ်ပုဒ်တွင် စာရေးသူ၏ ဘဝအတွေ့အကြုံနှင့်ခံစားမှု အတွေ့အကြုံအပြင် ဆင်ခြင်မှု အတွေ့အကြုံကိုလည်းလိုအပ်ပါသည်။ မင်းချမ်းမွန်သည် အဆိုပါအတွေ့အကြုံများကို အာရုံပြု၍ အတွေးအမြင်တစ်ရပ်ကို ဆင်ခြင်မိလေ့ရှိဟန်တူပါသည်။ မိမိတွေးမြင်ဆင်ခြင်မိသည့် အချက်ကို စာဖတ်သူတွေးမြင် ဆင်ခြင်မိစေရန်ရေးသားရာတွင် စာပေဝမ်းစာကြွယ်ဝသူဖြစ်ပါသည်။ မြင်သာသော ဥပမာများကိုအများအပြား၊ အလျှံအပယ်၊ လှလှပပ သုံးစွဲ၍ ပသာဒဂုဏ်မြောက်စွာ ရေးသားခဲ့သည်။

ဤစာတမ်းတွင် လေ့လာတင်ပြခဲ့သော အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်း(၂)ပုဒ် တွင် ဘဝ၊ နေခြင်း၊ သေခြင်းနှင့် တမ်းမက်တွယ်တာခြင်းတို့ကို ဖွင့်ဆိုရှင်းပြရေးနည်း၊ ကျိုးကြောင်းပြရေးနည်းတို့ကို အသုံးပြု၍ ရေးဖွဲ့သကဲ့သို့ မိမိကိုယ်တိုင်၏ အကြောင်းကို ဇာတ်ကြောင်းပြောပြဟန်ဖြင့် ပိုင်းခြားဆင်ခြင် ပြထားရာ ဝေဖန်ရေးအမြင်ကဲသောအရေး အဖွဲ့များဖြစ်သည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ ထိရောက်၊ ထက်မြက်၊ စူးရှပေါ်လွင်သော ဝေဖန်ပိုင်းခြား ပြမှုများကြောင့် စာဖတ်သူ၌နှစ်သက်ခြင်းရသနှင့်အတူ ဘဝအသိကို ဆင်ခြင်မိစေပါသည်။ စာဖတ်သူအား ရသကိုပေးနိုင်မှု၊ အသွင်ကို မြင်သာစေမှုတို့ဖြင့် ဖန်တီးရေးသား ထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျစ်လျစ်၊ လှပထိမိသည့် စကားပြေအရေးအဖွဲ့ဖြင့် စာဖတ်သူကို

ဆွဲဆောင်သွားနိုင်သည့်ရသစာတမ်းများဖြစ်ပြီးလျှင် စာဖတ်သူအား စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုနှင့်အတူ ဘဝအတွက်ဆင်ခြင်တုံတရားကို နှိုးဆွနိုင်စွမ်းသော ရသစာတမ်းများဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

နိဂုံး

ရသစာတမ်းဟူသော စာပေပုံစံအဖွဲ့သည် ကမ္ဘာ့စာပေလောကတွင်သာမက မြန်မာ့စာပေလောကတွင်လည်း ယခုအခါ ခိုင်မာစွာရပ်တည်လျက် ရှိလာပြီဖြစ်သည်။ မြန်မာစာပေလောကတွင် သီးခြားဘာသာရပ်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်၍ အမျိုးသားစာပေဆု ချီးမြှင့်သည်အထိ အခိုင်အမာ နေရာရလာခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ရသစာတမ်း ရေးသူသည် စာဖတ်သူအတွက် ဘဝကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်သော အတွေးမျိုးချန်ခဲ့လေ့ရှိသည်။ ရသစာတမ်းရေးသူ၏ အတွေးစိတ်ကူးနှင့် အရေးအဖွဲ့တို့သည် လေးစားလောက်သော စာပေလက်ရာများဖြင့် စာဖတ်သူအတွက် အထောက်အကူပေးနေသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ မင်းချမ်းမွန်၏ အမျိုးသားစာပေဆုရ ရသစာတမ်းများမှ ဘဝအသိ၊ ဆင်ခြင်အသိများ ရရှိခြင်းသည် ထိုရသစာတမ်းများ၏ တန်ဖိုးနှင့်အနှစ်သာရများဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။ ဤစာတမ်းပါ အချက်အလက်များသည် ရသစာတမ်းမှ အတွေးနှင့်အရေးကို လေ့လာလိုသူများအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဟုယုံကြည်မိပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

မြန်မာဘာသာ

ခင်မင်၊ မောင် (ခန့်ဖြူ)နှင့်အခြား။ (၁၉၈၇)။ *စာတမ်းငယ်စာပေစာတမ်းများ(ပတွဲ)*။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်။
ဇော်ဂျီ။ (၁၉၆၃)။ *ရသစာပေအဖွင့်*။ မိုးဦးပန်းစာပေတိုက်။ မန္တလေးမြို့။
ဇော်ဂျီနှင့်အခြား။ (၁၉၆၄)။ *ကံ့ကော်မြိုင်စာတမ်း*။ ရန်ကုန်၊ နံ့သာပုံနှိပ်တိုက်။
တက်တိုး။ (၁၉၅၂)။ *အက်ဆေး*။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း။ မေ၊ အမှတ်-၆၀။
မိုးမြေ၊ မ။ (၂၀၀၈)။ *ဆရာဇော်ဂျီနှင့် ရသစာတမ်းရှင်တို့၏ တွေးဟန်နှင့်ရေးဟန်များ*။ ရန်ကုန်၊ ရွှေကံ့ကော်ပုံနှိပ်တိုက်။
မင်းချမ်းမွန်။ (၂၀၁၈)။ *သစ်ရွက်ပေါ်ကပျားရည်စက်များ*။ ရန်ကုန်၊ ရှင်မတောင်စာပေ။
မြဇင်နှင့်အခြား။ (၁၉၈၇)။ *စာတမ်းငယ်စာပေစာတမ်းများ (ပတွဲ)*။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်။
မြသန်းတင့်။ (၂၀၁၇)။ *နိုင်ငံတကာရသစာတမ်းငယ်များ(ပထမအုပ်)*။ ရန်ကုန်၊ နှစ်ကာလများ စာပေ။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Encyclopaedia Britannica, Vol-5. London, Encyclopaedia Britannica Ltd, 1951. (EB)
Laurie E, Rozakis. (2004). *THE COMPLETE IDIOT'S GUIDE TO Creative Writing*. A Member of Penguin Group (USA) Inc.
Moner, Kathellen and Ralph Rausch. (1998). *NTC's Dictionary of Literary Terms*, National Text Book Company, New Delhi.
Shaw, Harry. *Dictionary of Literary Term's*. New York, MC Grow-Hill Book Co,19.

အင်တာနက်အကိုးအကား

Caulfied, J (2023, July, 23) <https://www.Scribbr.com/academic-essay/essay-types/>